

**แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน
สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
Development Guidelines on Teaching and Learning Models
for Fashion and Apparel Design Department, Faculty of Home Economics
Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon**

อชชา หัตถยานานนท์¹, เกศทิพย์ กรี่เงิน^{2*}, กฤตพร ชูแสง¹, ศรัทธา แข่งเพ็ญแข¹,
สุวดี ประดับ², ลักขณา จาตกานนท์¹ และ มัลลิกา จงจิตต์²
Autcha Hattayanant¹, Katethip Kringern^{2*}, Krittaporn Chooseng¹, Sattha Khaengpenkhae¹,
Suwadee Pradab², Lakhana Chatakananda¹ and Manlika Chongjith²

Received 17 มีนาคม 2565 Revised 20 เมษายน 2565 Accepted 11 พฤษภาคม 2565

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย และเพื่อหาแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย เก็บข้อมูลความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนจากนักศึกษาปัจจุบันที่ลงทะเบียนในปีการศึกษา 2563 อาจารย์ประจำสาขาวิชา และศิษย์เก่า สุ่มตัวอย่างแบบสะดวกจากผู้ยินดีให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามออนไลน์ 104 คน คำนวณความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ 0.980 วิพากษ์หลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก 4 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว สรุปผลดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นศิษย์เก่า ร้อยละ 50.96 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.23 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าไม่แตกต่างกัน แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน (1) ด้านหลักสูตร เปลี่ยนชื่อหลักสูตร เพิ่มรายวิชาเลือก (2) ด้านอาจารย์ผู้สอน ใช้การสอนแบบ Team Teaching (3) ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน จัดทำความร่วมมือกับสถานประกอบการ (4) ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จัดหาหนังสือที่เกี่ยวข้องกับ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
Assistant Professor, Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

² อาจารย์ ดร., คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
Lecturer Dr., Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

* ผู้ประสานงานนิพนธ์ e-mail : katethip.k@rmutp.ac.th

หลักสูตร และ (5) ด้านอื่น ๆ เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ การร่วมมือกับศิษย์เก่า การจัดสรร
ทุนการศึกษา การศึกษาดูงานและการเรียนนอกสถานที่

คำสำคัญ : การเรียนการสอน, ออกแบบแฟชั่น, คหกรรมศาสตร์

Abstract

The aims were to compare the department of fashion and apparel design's teaching and learning outcomes and to find guidelines for the development of teaching and learning management styles in the department of fashion and apparel design. To gather feedback on teaching and learning satisfaction from current students enrolled in the 2020 academic year, lecturers in department, and alumni, a convenient random sampling of 104 people willing to participate in the online survey was used. Cronbach's alpha coefficient was 0.980, which was quite confident. Four external experts provide feedback on the training. The frequency, percentage, and mean were used to analyze the data. The results were summarized as follows: The majority of those who responded were alumni (50.96 %). The average degree of satisfaction on instructors was at its highest (mean 4.23). In the department of Fashion and Apparel Design, the average satisfaction with teaching and learning was compared. There was no variation in classification based on the respondents' status. A guideline for the development of teaching and learning management styles in the field of study by: (1) The curriculum, the name of the curriculum was adjustment and the addition of elective courses in the curriculum. (2) Instructors, adjust the use of team teaching. (3) Educational aid, to sign memorandum of understanding with the establishment. (4) Learning facilities, provide books that are relevant to the curriculum. And (5) other areas, adding public relations channels, engaging alumni in collaborative, scholarship allocated, field trips and study tours.

Keywords : Teaching and Learning, Fashion Design, Home Economics

1. บทนำ

สถาบันการศึกษาเป็นสถาบันสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับแบบแผนการขัดเกลาและการถ่ายทอดวัฒนธรรมการให้ความรู้และฝึกทักษะอาชีพเพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม และทักษะอันจำเป็นในการดำรงชีพในสังคม รวมถึงการสร้างบุคลิกภาพทางสังคมให้สามารถปรับตัวในการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และปฏิบัติตนให้มี

คุณค่าแก่งสังคม นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ในการผลิตกำลังแรงงานทางเศรษฐกิจตามความต้องการทางสังคม สถาบันการศึกษาประกอบไปด้วยแบบแผนพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อสนองต่อหน้าที่ของสถาบัน เช่น หลักสูตร การจัดระบบการเรียนการสอน เป็นต้น ซึ่งแบบแผนพฤติกรรมดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้เหมาะสมแก่ความต้องการของสังคมปัจจุบัน

สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย เป็นสาขาวิชาในหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในการออกแบบแฟชั่น และการตัดเย็บเครื่องแต่งกาย ที่มีความพร้อมในการก้าวสู่โลกอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกที่ดีในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพ รับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม อารมณ์ซึ่งชนบทรอบรู้ ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของไทย มีทักษะและความพร้อมทางด้านสังคมที่จำเป็นในการใช้ชีวิต และการประกอบอาชีพ มีความรู้ด้านทฤษฎี และทักษะปฏิบัติด้านออกแบบแฟชั่น ตัดเย็บเครื่องแต่งกาย สามารถบูรณาการความรู้ด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของงานให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต อิสระทางความคิด คิดเป็น ทำเป็น สร้างงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ให้ก้าวหน้า สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ มีความสนใจใฝ่รู้ มีความสามารถในการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถวางแผน ปฏิบัติการ วิเคราะห์ และประเมินผลได้อย่างเป็นระบบ มีความเป็นผู้นำ และผู้ร่วมงานที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสามารถในการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคม (คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์, 2560)

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกายจึงต้องมีการพัฒนาให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้คุณภาพทางด้านวิชาการมีความเข้มแข็ง นักศึกษาได้รับคุณภาพจากการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกายที่ดำเนินการอยู่ มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้องมากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยที่ได้นำไปสู่แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกายต่อไป

ความหมายของความรู้ ตามพจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง สิ่งที่สูงสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะ ความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากการประสบการณ์ สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิดหรือการปฏิบัติ องค์วิชาในแต่ละวิชา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542) เป็นกระบวนการของการเลือกใช้ และบูรณาการโดยการขัดเกลาจนเกิดเป็นความรู้ใหม่ขึ้น ซึ่งเกิดจากการผสมผสานระหว่างความรู้และประสบการณ์เดิม กับความรู้ใหม่ที่ได้รับ ซึ่งความรู้ดังกล่าวเป็นสิ่งที่อยู่ภายในบุคคล ไม่ปรากฏชัดแจ้ง เมื่อความรู้เหล่านั้นถูกถ่ายทอดออกมาในรูปการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรก็จะกลายเป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง ความรู้นั้นจะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อนำมาใช้ในกระบวนการตัดสินใจ (พรธิดา วิเชียรปัญญา, 2547) จัดเป็นความคิดของแต่ละบุคคลที่ผ่านกระบวนการคิด

วิเคราะห์ และสังเคราะห์จนเกิดความเข้าใจ และนำไปใช้ประโยชน์ในการสรุปและตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ จนได้รับการยอมรับ โดยคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งของสังคม (กิริติ ศยียงยง, 2549)

รูปแบบการสอน คือ การอธิบายของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ตั้งแต่การวางแผนหลักสูตร รายวิชาในหลักสูตร หน่วยเรียน และบทเรียน เพื่อการออกแบบสื่อการสอน เช่น หนังสือ สมุดงาน โปรแกรมมัลติมีเดีย และโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้เรียนที่มีลักษณะแตกต่างกัน ดังนั้น รูปแบบการสอนจัดเป็นแบบอย่างของการเรียนรู้จริง ๆ ในขณะที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูล ความคิด ทักษะ ค่านิยม วิถีคิด และวิธีการแสดงออก ผู้สอนก็กำลังสอนผู้เรียนถึงวิธีการเรียนรู้ ในความเป็นจริงแล้วผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดในระยะยาวของการสอนอาจทำให้ความสามารถของผู้เรียนเพิ่มขึ้นในการที่จะเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต เพราะทั้งความรู้และทักษะที่ได้มานั้น เนื่องจากผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นต้นแบบ ซึ่งการจะสอนอย่างไรนั้น มีผลกระทบต่อความสามารถของผู้เรียนในการให้ความรู้แก่ตนเองอย่างมาก ผู้สอนที่ประสบความสำเร็จในการสอน ไม่ได้เป็นเพียงผู้สอนที่น่าสนใจและมีการสอนที่โน้มน้าวใจเท่านั้น แต่ต้องเป็นผู้สอนที่มีส่วนร่วมกับผู้เรียนในการรับรู้ การมีทักษะทางสังคม และการสอนให้ผู้เรียนใช้ประสิทธิภาพที่มีอยู่ในตนเอง (Joyce and Weil, 2003)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ที่มีลักษณะแตกต่างจากการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบดั้งเดิมทั่วไป ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านผู้เรียนที่ต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองและเห็นตนเองในแง่มุมที่ต่างออกไปจากเดิม ด้านผู้สอนที่เปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน ด้านเนื้อหาสาระที่ต้องเลือกเทคนิคการสอนและให้เกิดการเชื่อมโยงกับความรู้เดิมของผู้เรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้เรียนในการทำงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาผู้เรียนหลาย ๆ ด้านไปพร้อมกัน (สำนักวิชาการและประมวลผล มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 2556) เป็นวิธีการจัดการของผู้สอนโดยยึดว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง รู้จักโลก สามารถพึ่งตนเองได้ มีอิสระภาพ ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของความเป็นมนุษย์ และเรียนรู้อย่างมีความสุข ตัวบ่งชี้ที่สำคัญประกอบด้วย การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่เหมาะสมตรงกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจากสถานการณ์จริงที่หลากหลาย สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยแนวคิดของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือผู้สอนต้องจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานการณ์จริง ส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนแต่ละคนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจ (ฉิรดา เวชญาลักษณ์, 2561)

องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

ด้านหลักสูตร การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นหลักสูตรที่เน้นการพัฒนา กำลังคนที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน และการพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้สมบูรณ์ การวิจัย นี้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนด้านหลักสูตรของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่น ผ้าและเครื่องแต่งกาย ประกอบด้วยการจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร รายวิชาที่เปิดสอนเหมาะสมกับสภาวะสังคมในปัจจุบัน การจัดการศึกษาตลอด หลักสูตรอย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกรายวิชา รายวิชาในหลักสูตรมี ความหลากหลาย เนื้อหาในรายวิชามีความทันสมัยตรงความต้องการของผู้เรียน มีการบูรณา การรายวิชาร่วมกัน และกระบวนการการเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ เพิ่มเติม

ด้านอาจารย์ผู้สอน จากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 กำหนด คุณวุฒิ และคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน อาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิ ขึ้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชา ที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน (ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ พ.ศ. 2557, 2558) และภายใต้การ แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 (Covid 19) ส่งผลให้อาจารย์ผู้สอนต้องปรับตัวใน การสอน ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนด้านอาจารย์ผู้สอน ของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ประกอบด้วยความรู้ ความสามารถ ใน รายวิชาที่รับผิดชอบ ความสามารถในการอธิบายและถ่ายทอดความรู้ ใช้วิธีการสอนที่ หลากหลาย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แอปพลิเคชัน หรือ Social Media ในการสอน วิธีการ สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การติดตามการเข้าเรียนของนักศึกษาเป็นระยะ วิธีการวัดและ ประเมินผลผู้เรียนที่หลากหลาย การวัดและประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์ และครอบคลุม เนื้อหาวิชา และการปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย ตรงความต้องการของผู้เรียน

ด้านสิ่งสนับสนุน ความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนมีหลายประการ ได้แก่ ความพร้อมทางกายภาพ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ที่พักของนักศึกษา เป็นต้น ส่วนความ พร้อมของอุปกรณ์ เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกหรือทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด หนังสือ ตำรา สิ่งพิมพ์ วารสาร ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น แหล่งเรียนรู้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น สิ่งสนับสนุนเหล่านี้ ต้องมีปริมาณเพียงพอและมีคุณภาพ พร้อมใช้งาน ทันสมัย โดยพิจารณาจากผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาและอาจารย์ (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2561) ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ การเรียนการสอนด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ประกอบด้วยห้องเรียนปฏิบัติมีความเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา ระบบอินเทอร์เน็ตและ สารสนเทศมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนการสอน ความสะดวกในการเข้าใช้งานระบบ อินเทอร์เน็ตของคณะเทคโนโลยีศึกษาศาสตร์ ความสะดวกในการเข้าใช้งานห้องสมุด ห้องสมุดของศูนย์โชติเวชมีหนังสือเกี่ยวกับสาขาวิชาที่หลากหลาย สภาพแวดล้อมภายใน ห้องเรียนโดยรวมมีความเหมาะสม (เช่น ความสะอาด การถ่ายเทอากาศ แสงสว่าง เป็นต้น)

ด้านอื่น ๆ องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย การส่งเสริมสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการพัฒนาการศึกษา การจัดทุนการศึกษา เพื่อมุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และมีทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในอนาคต ในระหว่างการศึกษา มีการจัดกิจกรรมการพัฒนาความรู้ความสามารถในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ส่งเสริมกิจกรรมที่เสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี มีจิตสาธารณะ รู้จักการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา มีระบบการป้องกันหรือการบริหารจัดการความเสี่ยงของนักศึกษา เพื่อให้สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด รวมทั้งการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิชาการของนักศึกษา การสร้างโอกาสการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพนิสิตและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ได้มาตรฐานสากล ซึ่งการพัฒนานิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีลักษณะเด่นและมุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านวิชาการและวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ การใช้ชีวิตในสังคม และการดูแลทางด้านสวัสดิภาพนักศึกษาที่ช่วยให้ นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนและเป็นการพัฒนานักศึกษาตามหลักการสำคัญ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2544) ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยาย การทัศนศึกษา การส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายนอก สนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายในของมหาวิทยาลัย การจัดสรรทุนการศึกษาให้กับนักศึกษา การติดตาม ดูแลนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด การให้คำแนะนำ ปรึกษา และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ แก่นักศึกษา

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย

2.2 เพื่อหาแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย

3. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยพื้นฐาน (Basic Research) เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย นำไปสู่การหาแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนต่อไป

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ อาจารย์ประจำสาขาวิชา จำนวน 12 คน นักศึกษาสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกายที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2563 จำนวน 66 คน และศิษย์เก่าของสาขาวิชาที่ไม่ทราบจำนวนแน่นอน

กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) จากอาจารย์ประจำสาขาวิชา นักศึกษาสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกายที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2563 และศิษย์เก่าของสาขาวิชาที่มีความยินดีและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งสิ้น 104 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

3.2.1 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย เป็นแบบสอบถามแบบออนไลน์ ชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ข้อคำถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกายในด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียน และด้านอื่น ๆ และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษา และศิษย์เก่า ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน คำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้เท่ากับ 0.980

3.2.2 การวิพากษ์หลักสูตร ใช้แบบบันทึกข้อมูลการวิพากษ์หลักสูตรครุธรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ร่วมกับคณะเทคโนโลยีศึกษาศาสตร์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 4 คน

3.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ทำการส่ง Link และ QR Code ของแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างดำเนินการตอบแบบสอบถามออนไลน์ ตรวจสอบความสมบูรณ์แบบสอบถามเพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่ถูกต้อง ครบถ้วน นำไปวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิพากษ์หลักสูตร ใช้การจดบันทึก นำมาสรุปเรียบเรียงแยกเป็นรายประเด็น

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนใช้ในการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย การแปลความหมายระดับความพึงพอใจเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ของ สรชัย พิศาลยบุตร (2549) ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	ระดับความพึงพอใจเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.21 - 5.00
พึงพอใจมาก	ระดับความพึงพอใจเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.41 - 4.20
พึงพอใจปานกลาง	ระดับความพึงพอใจเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 2.61 - 3.40
พึงพอใจน้อย	ระดับความพึงพอใจเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 1.81 - 2.60
พึงพอใจน้อยที่สุด	ระดับความพึงพอใจเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 1.00 - 1.80

การเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ตามตัวแปรสถานภาพ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

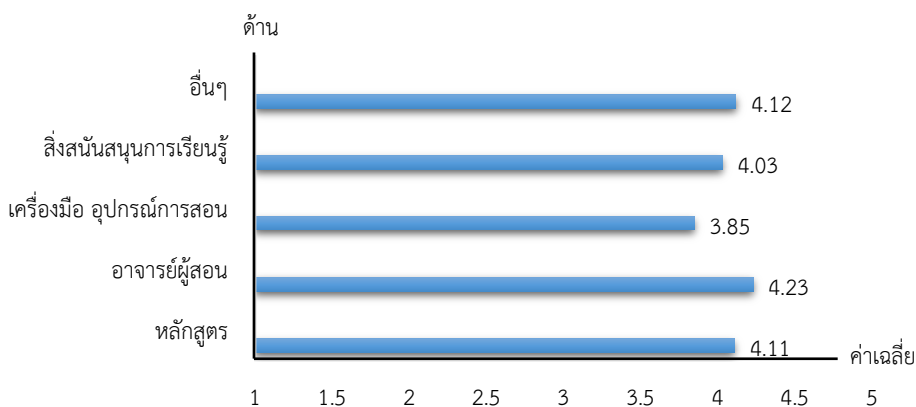
ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม และคำแนะนำจากการวิพากษ์
หลักสูตรของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

4. ผลการวิจัย

4.1 การเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและ
เครื่องแต่งกาย

4.1.1 ผลความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นศิษย์เก่า (ร้อยละ 50.96)
รองลงมาเป็นนักศึกษาปัจจุบัน (ร้อยละ 38.46) และอาจารย์ (ร้อยละ 10.58) มีค่าเฉลี่ยรวม
ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนด้านอาจารย์ผู้สอนระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.23)
รองลงมาคือ ด้านอื่น ๆ (ค่าเฉลี่ย 4.12) ด้านหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 4.11) ด้านสิ่งสนับสนุนการ
เรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.03) และด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน (ค่าเฉลี่ย 3.85) ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน แยกรายด้าน

ด้านหลักสูตร มีความพึงพอใจเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11)
โดยมีความพึงพอใจมากที่สุดในรายการจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ
หลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 4.21) และมีความพึงพอใจมากในรายการมีการจัดการศึกษาตลอด
หลักสูตรอย่างชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 4.19) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกรายวิชา และ
กระบวนการการเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม (ค่าเฉลี่ย 4.16 เท่ากัน)
และรายวิชาในหลักสูตรมีความหลากหลาย (ค่าเฉลี่ย 4.14)

ด้านอาจารย์ผู้สอน มีความพึงพอใจเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจมากที่สุด
(ค่าเฉลี่ย 4.23) โดยมีความพึงพอใจมากที่สุด 5 รายการ เรียงลำดับรายการตามค่าเฉลี่ยสูงสุด
ดังนี้ มีการติดตามการเข้าเรียนของนักศึกษาเป็นระยะ (ค่าเฉลี่ย 4.38) มีความรู้ ความสามารถ
ในรายวิชาที่รับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย 4.37) มีความสามารถในการอธิบายและถ่ายทอดความรู้ และ
มีการวัดและประเมินผล ตรงตามวัตถุประสงค์ และครอบคลุมเนื้อหาวิชา (ค่าเฉลี่ย 4.31

เท่ากัน) และมีวิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่หลากหลาย (ค่าเฉลี่ย 4.24) และมีความพึงพอใจมากในรายการมีวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย (ค่าเฉลี่ย 4.14 เท่ากัน) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แอปพลิเคชัน หรือ Social Media ในการสอน (ค่าเฉลี่ย 4.13) และปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย ตรงตามความต้องการของผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 4.08)ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน มีความพึงพอใจเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจมาก (ค่าเฉลี่ย 3.85) โดยมีความพึงพอใจมากทุกรายการ เรียงลำดับรายการตามค่าเฉลี่ยสูง 3 รายการแรก คือ มีการจัดเตรียมวัสดุฝึกที่เหมาะสมกับรายวิชา (ค่าเฉลี่ย 4.09) มีความสะดวกในการใช้งานเครื่องมือ และครุภัณฑ์ในห้องเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.85) และครุภัณฑ์ที่มีความทันสมัยเหมาะสมกับการใช้งาน (ค่าเฉลี่ย 3.80)

ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีความพึงพอใจเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจมาก (ค่าเฉลี่ย 4.03) โดยมีความพึงพอใจมากทุกรายการ เรียงลำดับรายการตามค่าเฉลี่ยสูง 3 รายการแรก คือ มีความสะดวกในการเข้าใช้งานห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 4.16) สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนโดยรวมมีความเหมาะสม (เช่น ความสะอาด การถ่ายเทอากาศ แสงสว่าง เป็นต้น) (ค่าเฉลี่ย 4.14) และห้องเรียนปฏิบัติมีความเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.04)

ด้านอื่น ๆ มีความพึงพอใจเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจมาก (ค่าเฉลี่ย 4.12) โดยมีความพึงพอใจมากทุกรายการ เรียงลำดับรายการตามค่าเฉลี่ยสูง 3 รายการแรก คือ สนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายในของมหาวิทยาลัย (ค่าเฉลี่ย 4.20) มีการให้คำแนะนำ ปรีกษา และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ แก่นักศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.18) และมีการติดตาม ดูแลนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด (ค่าเฉลี่ย 4.14)

4.1.2 ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ควรมีการจัดทัศนศึกษา/เชิญวิทยากร หรือศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในอาชีพมาแลกเปลี่ยนความรู้ อาจจัดในภาพรวมของสาขา หรือแยกเป็นรายวิชาก็ได้ (จำนวน 1 ราย)

2. ให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายนอกมากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างประสบการณ์นอกห้องเรียน (จำนวน 1 ราย)

3. การสนับสนุนกิจกรรมไม่ควรให้กระทบกับการเรียน การสอน (จำนวน 1 ราย)

4. ปรับรูปแบบการสอนในแต่ละรายวิชา เป็นการสอนแบบ Team Teaching เพื่อให้นักศึกษามีโอกาสรับความรู้และข้อแนะนำจากผู้สอนที่หลากหลาย (จำนวน 1 ราย)

5. ในอนาคต อาจมีการจัดการเรียนในรายวิชาที่นักศึกษาสนใจ (ซึ่งอาจมีจำนวนนักศึกษาน้อย) เพื่อเป็นการให้นักศึกษานำความรู้ไปใช้ในการทำงานต่อไป (จำนวน 1 ราย)

6. หลักสูตร หรือสาขาวิชาควรจัดให้มีการแสดงผลงานนักศึกษาเป็นประจำ (อย่างน้อย 1 ครั้ง/ปีการศึกษา) เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาเตรียมความพร้อม และสามารถวางแผนการทำงานในรายวิชาที่ศึกษาได้ (จำนวน 1 ราย)

7. ผลงานของนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ ที่มีการพิจารณาแล้วว่าเด่น น่าสนใจ ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อหรือช่องทางต่าง ๆ (จำนวน 1 ราย)

8. ผู้สอน อาจมีการจัดทำสื่อการสอน วิดีโอคลิป เอกสารประกอบการสอนหรือหนังสือเพิ่มขึ้น เพื่อให้ศึกษามีโอกาสทบทวนความรู้ภายหลัง (จำนวน 1 ราย)

9. กิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชา ควรเพิ่มการนำเสนอของนักศึกษาให้มากขึ้น เพื่อให้ นักศึกษาค้นเคยกับการทำสื่อในการนำเสนอ วิธีการพูด และการใช้เครื่องมือ (จำนวน 1 ราย)

10. อาจ KM การใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการจัดการเรียนการสอน (จำนวน 1 ราย)

11. เป็นมหาวิทยาลัยที่ผลิตนักศึกษาที่ดีเยี่ยม จบแล้วมีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้เลี้ยงครอบครัว (จำนวน 1 ราย)

4.1.3 ผลการเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย จำแนกตามสถานภาพ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่านักศึกษาปัจจุบัน อาจารย์ผู้สอน และศิษย์เก่า มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา
ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย จำแนกตามสถานภาพ โดยการวิเคราะห์ความ
แปรปรวนแบบทางเดียว

ความพึงพอใจ ในการจัดการเรียน การสอน	สถานภาพ	n	Mean	S.D.	F	p- value	สรุปผล การ ทดสอบ
ด้านหลักสูตร	นักศึกษา ปัจจุบัน	40	4.17	.62	1.226	.298	ไม่ แตกต่าง
	อาจารย์	11	4.34	.44			
	ศิษย์เก่า	53	4.02	.77			
ด้านอาจารย์ ผู้สอน	นักศึกษา ปัจจุบัน	40	4.26	.67	1.017	.365	ไม่ แตกต่าง
	อาจารย์	11	4.46	.44			
	ศิษย์เก่า	53	4.16	.68			
ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน	นักศึกษา ปัจจุบัน	40	3.80	1.00	.663	.518	ไม่ แตกต่าง
	อาจารย์	11	4.15	.62			
	ศิษย์เก่า	53	3.83	.88			
ด้านสิ่งสนับสนุน การเรียนรู้	นักศึกษา ปัจจุบัน	40	4.05	.76	.527	.592	ไม่ แตกต่าง
	อาจารย์	11	4.23	.48			
	ศิษย์เก่า	53	3.98	.79			
ด้านอื่น ๆ	นักศึกษา ปัจจุบัน	40	4.19	.65	1.148	.321	ไม่ แตกต่าง
	อาจารย์	11	4.32	.46			
	ศิษย์เก่า	53	4.02	.77			

4.1.4 ผลการวิพากษ์หลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบแฟชั่น
ผ้าและเครื่องแต่งกาย หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 จากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 4 ราย
มีดังนี้

ด้านหลักสูตร ควรมีการปรับเปลี่ยนปรัชญาของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของ
หลักสูตร ให้มีความแตกต่างจากสถานศึกษาอื่นอย่างชัดเจน เน้นการพัฒนาไปสู่การประกอบ
อาชีพอิสระได้ ซึ่งการให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเป็นเจ้าของธุรกิจเป็นสิ่งสำคัญ รายวิชาใน
หลักสูตรควรให้ผู้เรียนเลือกตามความสนใจ ทั้งด้านกลุ่มเรียน ผู้สอน และเวลาเรียน เพื่อเป็น
การเพิ่มทักษะอนาคตในด้านความสามารถในการปรับตัว การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกับ
ผู้อื่น

ด้านอาจารย์ผู้สอน ควรมีเทคนิคการสอน การประเมินผลที่เหมาะสมกับนักศึกษา และมีการปรับปรุงเนื้อหารายวิชาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและควรมีการเรียนรู้ร่วมกับนักศึกษา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี และสื่อออนไลน์ อาจารย์ผู้สอนจึงต้องมีการปรับตัวให้รู้เท่าทันเทคโนโลยี

ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน ควรมีการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการ เพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงจากการได้เห็นเครื่องมือและการทำงานจริง

ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ควรมีการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ทางมหาวิทยาลัยยอมรับเป็นสมาชิก เพื่อให้นักศึกษาได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ และควรมีการนำเทคโนโลยีมาเสริมในรายวิชา เพราะโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ด้านอื่น ๆ ควรมีการเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์หลักสูตรผ่าน Social media เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย มีการศึกษาดูงาน หรือการเรียนนอกสถานที่ และอาจมีการเชิญอาจารย์พิเศษมาสอนโดยมีอาจารย์ประจำมาร่วมเรียนรู้ด้วย

4.2 แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย

เมื่อนำข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะจากการวิพากษ์หลักสูตรของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก มาสรุปเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา ได้ผลดังนี้

ด้านหลักสูตร มีการเปลี่ยนชื่อหลักสูตรจาก “ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย” เป็น “ออกแบบแฟชั่นและการจัดการสินค้า” กลุ่มวิชาชีพเลือกจัดทำเป็น 2 กลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ

ด้านอาจารย์ผู้สอน ใช้การสอนออนไลน์เพิ่มขึ้น การสอนแบบทีม (Team Teaching) กิจกรรมการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน การจัดทำสื่อการสอน วิดีโอคลิป เอกสารประกอบการสอน และให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำแผนพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับรายวิชาที่รับผิดชอบและความสนใจ

ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ ส่งเสริมการจัดทำ MOU ร่วมกับสถานประกอบการเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และการฝึกประสบการณ์ในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในสถานที่จริง รวมถึงการจัดหางบประมาณในการจัดซื้อครุภัณฑ์ทันสมัยให้นักศึกษาได้ฝึกการใช้งาน และบำรุงรักษาอุปกรณ์การเรียนที่มีอยู่ให้พร้อมใช้งาน

ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จัดหาหนังสือที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรผ่านงานห้องสมุดของมหาวิทยาลัย จัดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น จุดกระจายสัญญาณไวไฟ สภาพห้องเรียน ห้องปฏิบัติให้เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา

ด้านอื่น ๆ เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของหลักสูตร จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน ส่งเสริมและติดตามการเข้าร่วมกิจกรรมภายในและภายนอกสถานศึกษา การจัดหาทุนการศึกษา และการศึกษาดูงานนอกสถานที่

5. อภิปรายผล

ด้านหลักสูตร มีการจัดการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกรายวิชา สำหรับหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565 มีการจัดกลุ่มวิชาขึ้นเลือกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกได้ตามความสนใจ และการนำไปใช้ประโยชน์และการเตรียมตัวประกอบอาชีพ สอดคล้องกับ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ พ.ศ. 2557 (2558) ที่ระบุว่า กลุ่มวิชาที่เป็นความสนใจเฉพาะที่ผู้เรียนต้องการเลือกเรียน จะเลือกเรียนจากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือเลือกเรียนจากทุกกลุ่มวิชาก็ได้

ด้านอาจารย์ผู้สอน มีการจัดผู้สอนที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับรายวิชา รวมถึงมีการจัดทำแผนพัฒนาตนเอง การเข้าร่วมอบรมทั้งแบบออนไลน์ (Online) และออนไซต์ (Onsite) สอดคล้องกับ เรณูมาศ มาอุ่น (2559) ที่ระบุว่า อาจารย์ผู้สอนเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ต้องเป็นผู้มีความรู้เชิงเนื้อหาวิชาการ เข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีทักษะการสอนที่เป็นเยี่ยม และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ พ.ศ. 2557 (2558) ที่ระบุว่า สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาดนอาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาวิชาการ และทักษะวิชาชีพที่ทันสมัย ส่วนการใช้วิธีการสอนออนไลน์ของอาจารย์ในสาขาวิชานั้น เนื่องจากอยู่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ผู้สอนจึงต้องมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ Research and Markets (2022) ที่ระบุถึงการเรียนออนไลน์กำลังเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนและการเรียนรู้ อันเนื่องมาจากความกังวลในสถานการณ์ของโควิด 19 ส่งผลให้ห้องเรียนปิดตัวลง ผู้เรียนและผู้สอนจำนวนมากจึงมีการปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างเร่งด่วน โดยเป็นแบบเห็นหน้ากันได้ในทุกที่ที่ทำได้ สำหรับการจัดกิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชา สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2558) ที่ระบุว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ๆ ได้อย่างราบรื่น

ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน มีความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่นักศึกษาสามารถเข้ามาใช้งานโดยมีอาจารย์ประจำห้องหรืออาจารย์ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ดูแลการใช้งานและจัดเก็บเครื่องมือ และครุภัณฑ์ และการบำรุงรักษาอุปกรณ์การเรียนที่มีอยู่ให้พร้อมใช้งาน สอดคล้องกับ ยิ่งศักดิ์ เพชรนิล (2558) ที่พบว่านักศึกษาและอาจารย์มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ในประเด็นความสอดคล้องระหว่างจำนวนนักศึกษา บุคลากร อาจารย์ ต่อจำนวนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ และคุณภาพวัสดุ อุปกรณ์ และมีปริมาณเพียงพอพร้อมต่อการใช้งาน และสอดคล้องกับ ศุภกฤต พริ้วไธสง (2561) ที่ระบุว่า นักศึกษามีความพึงพอใจระดับมากในความเหมาะสมของอุปกรณ์ในการเรียนการสอน ความพร้อมทางกายภาพ ความพร้อมด้านอุปกรณ์ มีปริมาณเพียงพอ และมีคุณภาพพร้อมใช้งาน เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนให้มีความรู้ที่ทันสมัย

ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีห้องสมุดประจำคณะ มีการดูแลความสะอาดห้องเรียน โดยเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดหลังเลิกเรียนเป็นประจำทุกวัน มีการประสานงานกับฝ่ายอาคารสถานที่เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง อุปกรณ์ที่ใช้สามารถใช้งานได้ มีการประสานงานในการติดตั้งจุดกระจายสัญญาณไวไฟในห้องเรียน สอดคล้องกับ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2557 (2558) ที่ระบุว่าสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องให้การสนับสนุนและจัดการทรัพยากร เพื่อให้การจัดการเรียนการสอน บรรลุผลตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ โดยการจัดสรรทรัพยากรการเรียนการสอนสำหรับภาคทฤษฎีที่เหมาะสมและเพียงพอแก่ผู้เรียน เช่น ตำรา ห้องสมุด และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีการจัดหาและจัดการห้องปฏิบัติการสำหรับภาคปฏิบัติด้านคหกรรมศาสตร์ มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ พร้อมทั้งโปรแกรมสำเร็จรูปที่ทันสมัย และสอดคล้องกับ ยิ่งศักดิ์ เพชรนิล (2558) พบว่านักศึกษาและอาจารย์มีความพึงพอใจระดับปานกลางในประเด็นสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับสถานที่เพื่อการค้นคว้า จำนวนที่นั่งของห้องสมุด อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นต้น

ด้านอื่น ๆ มีการสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม และติดตามการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างใกล้ชิด มีการให้คำแนะนำ ปรีกษา และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ แก่นักศึกษา มีการเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของหลักสูตร การเชิญศิษย์เก่ามาถ่ายทอดความรู้แก่นักศึกษา การจัดสรรทุนการศึกษาจากสาขาวิชาและภายนอก การศึกษาดูงานและการเรียนนอกสถานที่ สอดคล้องกับ มนตรี นามวงศ์ และศุภพัฒน์ วรงค์วนสุ (2560) ระบุถึงการจัดการกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ศิษย์เก่าได้เข้าร่วม และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมได้หลายช่องทาง เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน และมหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับ อธิมาศ เพิ่มพูน และคณะ (2562) ระบุแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ มีอิสระในการเลือกเข้าร่วมกิจกรรม ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ กิจกรรมมีความหลากหลายตรงกับความต้องการของนักศึกษา และการจัดกิจกรรมไม่เข้าซ้อนกับการเรียนการสอน

6. องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ผู้สอน และสถาบันการศึกษานั้น ด้านหลักสูตร ควรมีรายวิชาที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ด้านอาจารย์ผู้สอน มีการพัฒนาตนเองทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การใช้เทคนิคการสอนและกิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการ หน่วยงานภายนอก เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จัดหาให้เพียงพอและอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน ด้านอื่นๆ ส่งเสริมการร่วมกิจกรรมที่ไม่ส่งผลกระทบกับเรียนการสอน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน ทั้งนี้ การนำหลักการมีส่วนร่วมมาใช้ในการดำเนินงาน ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วม

ตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติ และร่วมประเมินผล จะส่งผลให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

7. สรุป

สาระสำคัญของแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชา ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สรุปได้ดังนี้

7.1 ด้านหลักสูตร เปลี่ยนชื่อหลักสูตร ปรับปรัชญา วัตถุประสงค์รายวิชาในหลักสูตร ให้สอดคล้องกับชื่อหลักสูตร มีรายวิชาเลือกเพิ่มขึ้นเพื่อให้นักศึกษาเลือกเรียนตามความสนใจ

7.2 ด้านอาจารย์ผู้สอน ปรับเทคนิคการสอน การจัดทำสื่อการสอนและปรับปรุงเนื้อหาวิชา เพิ่มขึ้น

7.3 ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการเพิ่มขึ้น และบำรุงรักษาอุปกรณ์การเรียนที่มีอยู่ให้พร้อมใช้งาน

7.4 ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จัดหาหนังสือ เทคโนโลยี แหล่งค้นคว้า ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรให้เพียงพอแก่นักศึกษา

7.5 ด้านอื่น ๆ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของหลักสูตรและผลงานนักศึกษาผ่านช่องทางต่าง ๆ รวมถึงการนำศิษย์เก่าเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของสาขาวิชา

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในการนำไปปฏิบัติ

ด้านหลักสูตร มีรายวิชาที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจและการนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคต ด้านอาจารย์ผู้สอน ควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และเปลี่ยนแปลงบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน จัดให้มีความพร้อมทั้งด้านกายภาพและจำนวน รวมถึงให้เพียงพอและเหมาะสมกับการเรียนในรายวิชาและจำนวนผู้เรียน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีการแนะนำแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และด้านอื่น ๆ สนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

8.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาผลตามแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนทุกปีการศึกษา รวมถึงการศึกษาความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มีต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาเพื่อนำผลมาปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

9. กิตติกรรมประกาศ

ได้รับทุนสนับสนุนงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

10. เอกสารอ้างอิง

- กิริติ ยศยิ่งยง. (2549). *การวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์*. มิสเตอร์ก๊อปปี้. คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์. (2560). *เอกสารหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. คณะ เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2561). *หลักการจัดการเรียนรู้*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี. (2558). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 19). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2557. (6 มีนาคม 2558). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 132 ตอนพิเศษ 52 ง.
- พรธิดา วิเชียรปัญญา. (2547). *การจัดการความรู้: พื้นฐานและการประยุกต์ใช้*. เอ็กซ์เปอร์ เน็ต.
- มนตรี นามวงศ์ และศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ. (2560). การบริหารความสัมพันธ์กับศิษย์เก่า ของสำนักงานศิษย์เก่าสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 23(3), 159-178.
- ยิ่งศักดิ์ เพชรนิล. (2558). *รายงานการวิจัย เรื่อง ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา และอาจารย์ต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย ประจำปี 2558*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชันส์.
- เรณูมาศ มาอุ่น. (2559). การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 9(2), 169-176.
- วัลลภา เทพหัสติน ณ อยุธยา. (2544). *การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา*. โรง พิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภกฤต พรวิโรต. (2561). การสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ วิชาการประยุกต์ใช้ไมโครโปรเซสเซอร์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*, 12(27), 79-84.
- สรชัย พิศาลบุตร. (2549). *สำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ทำได้ง่ายนิดเดียว*. บริษัท วิทย์พัฒน จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557* (พิมพ์ครั้งที่ 5). ภาพพิมพ์.

- สำนักวิชาการและประมวลผล มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. (2556). *คู่มือกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ* (พ.ศ. 2556). มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- อธิมาทร เพิ่มพูน, วันชัย สุขตาม และจิรายุ ทรัพย์สิน. (2563). แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 4(1), 43-56.
- Joyce, B. and Weil, M. (2003). *Models of Teaching*. 5th ed. Prentice-Hall of India Private Limited.
- Research and Markets. (2022, February 3). *Global Online Education Market (2022 to 2027) -by User-type, Provider, Technology and Region*.
<https://www.globenewswire.com/en/news-release/2022/02/03/2378224/28124/en/Global-Online-Education-Market-2022-to-2027-by-User-type-Provider-Technology-and-Region.html>